



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **L. G.**, zast. JUDr. Pavlem Ramešem, advokátem, se sídlem v Praze 1, Bolzanova 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 5. 2005, č. j. 24 Az 106/2004 – 44,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna zástupce stěžovatele, JUDr. Pavla Rameše, advokáta, **s e u r č u j e** částkou 2150 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta jeho žaloba směřující proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 27. 1. 2004, č. j. OAM-20/VL-07-16-2004. Označeným rozhodnutím žalovaného správního orgánu nebyl stěžovateli udělen azyl pro nesplnění podmínek podle § 12, § 13 odst. 1, 2 ani § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Současně bylo vysloveno, že se na cizince nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

V žalobě proti označenému rozhodnutí žalovaného správního orgánu stěžovatel namítal, že správní orgán porušil ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 34 odst. 1 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád). Konkrétně pak zejména uvedl, že důvody odchodu z vlasti byly i politického rázu a dovozoval nemožnost návratu do Gruzie. Požadoval, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení.

V napadeném rozsudku dospěl Krajský soud v Ostravě, obdobně jako žalovaný správní orgán, k závěru, že stěžovatel zemi původu neopustil z důvodů upravených zákonem o azylu, tj. v důsledku pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). Soud přisvědčil žalovanému správnímu orgánu, že důvodem žádosti o azyl nebyly důvody vymezené zákonem o azylu. Soud neshledal porušení označených ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 34 odst. 1 a § 47 odst. 3 správního řádu, a ani naplnění uváděných námitek a žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost, ve které brojil proti postupu orgánů v souzené věci a dovozoval porušení zákona o azylu, a naplnění důvodů vymezených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Požádal o přiznání odkladného účinku, ustanovení právního zástupce a tlumočníka. Na základě výše uvedených důvodů pak stěžovatel navrhl zrušení napadeného rozsudku krajského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení.

Usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 8. 2005, č. j. 24 Az 106/2004 – 55 byl stěžovateli ustanoven zástupce – JUDr. Pavel Rameš, advokát, sídlem v Praze 1, Bolzanova 1, jehož prostřednictvím byla kasační stížnost dále doplněna.

V doplnění kasační stížnosti stěžovatel zejména uvádí, že žalovaný ani soud se nezabývaly faktickou vynutitelností práva v Gruzii, či faktickým fungováním mocenských struktur v Gruzii, a nedokonalou ochranou občanů, pročež dovozoval naplnění důvodů vymezených zákonem o azylu, konkrétně pak důvodů politických, a to z důvodu pronásledování ze strany osob blízkých rodině poslance, jehož syna otec stěžovatele odsoudil. Stejně tak uváděl, že soud toliko odkázal na zjištění žalovaného, přičemž ten se uváděnými skutečnostmi stran politického pronásledování dostatečně nezabýval. S odkazem na judikaturu soudů v dané věci stěžovatel dovozoval důvody vymezené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.; k poslední označenému písmenu citovaného zákonného ustanovení přitom výslovně uváděl, že z důvodu, že se žalovaný, a stejně tak soud, nezabývaly fungováním mocenských struktur v Gruzii, zejména pokud jde o akty násilí a jejich tolerování bezpečnostními složkami, a z důvodu, že správní orgán v odůvodnění svého rozhodnutí toliko odkázal na spisový materiál, aniž by provedl výklad či uvedl, jakými úvahami se řídil, jsou obě rozhodnutí nepřezkoumatelná. Navrhl zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém po provedené rekapitulaci kasační stížnosti vyjádřil souhlas se závěry soudu a neshledal důvodnost stěžovatelových námitek. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupena advokátem.

Nejvyšší správní soud dále vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

K žádosti stěžovatele o ustanovení tlumočníka Nejvyšší správní soud uvádí, že za situace, kdy stěžovatel dokázal podat žalobu i kasační stížnost v českém jazyce, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodoval v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s. bez jednání (tam upravené důvody, pro které by bylo třeba jednání nařizovat, neshledal) a kdy byl stěžovateli ustanoven zástupce, nebylo třeba tlumočníka ustanovovat.

Napadené soudní rozhodnutí Nejvyšší správní soud přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Po přezkoumání kasační stížnosti Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejprve je třeba se vyjádřit k významu jednotlivých namítaných důvodů podané kasační stížnosti. Z kasační stížnosti vyplynulo, že stěžovatel kasační stížností uplatňuje důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 a) až d) s. ř. s.

Význam prvního z uvedených důvodů, vymezeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy „nesprávného posouzení právní otázky soudem“, spočívá podle Nejvyššího správního soudu buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní závěr, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Takováto pochybení v rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě však Nejvyšší správní soud neshledal.

Podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

K významu první části (došlo k vadě řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu) je třeba podle Nejvyššího správního soudu uvést, že skutková podstata je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učinění správního skutkového závěru, vedl k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán. Skutková podstata dále nemá oporu ve spisech, chybí-li ve spisech skutkový materiál pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, přičemž tento materiál je nedostačující k učinění správního skutkového závěru. Význam další části označeného písm. b) § 103 odst. 1 s. ř. s. („při zjišťování skutkové podstaty byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto vytyčanou vadu měl soud napadané rozhodnutí zrušit“) se zakládá na faktu, že intenzita porušení řízení před správním orgánem byla v přímé souvislosti s následnou nezákonností tohoto rozhodnutí. K poslednímu možnému důvodu tohoto zákonného ustanovení („rozhodnutí správního orgánu je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost“) Nejvyšší správní soud uvádí, že jeho možný dopad je třeba posuzovat vždy ve spojení se zněním konkrétního rozhodnutí.

Ani jeden z důvodů vymezených v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. však Nejvyšší správní soud neshledal.

Důvody uvedené pod písm. c) citovaného zákonného ustanovení v souzené věci nepřichází v úvahu, neboť stěžovatel nebíjí proti zmatečnosti řízení před soudem spočívající v tom, že chyběly podmínky řízení, ve věci rozhodoval vyloučený soudce nebo byl soud nesprávně obsazen, popřípadě bylo rozhodnuto v neprospěch účastníka v důsledku trestného činu soudce a Nejvyšší správní soud se proto nezabýval ani jejich významem.

Konečně pokud jde o význam posledního písmene cit. zákonného ustanovení, tj. písm. d) § 103 odst. 1 s. ř. s., první, tam upravený důvod (nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti rozhodnutí) spočívá podle Nejvyššího správního soudu buď v tom, že rozhodnutí vykazuje takové textové a formulační nedostatky, že z obsahu textu není dostatečně zřejmá souvislost s příslušnými podklady pro rozhodnutí, nebo příp. v tom, že i jinak text rozhodnutí obsahuje nejasné, rozporné či jiným způsobem nesrozumitelné údaje. Taková nesrozumitelnost rozhodnutí však v souzené věci podle Nejvyššího správního soudu nenastala. Následující důvod (nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí) je potom třeba spatřovat v tom, že se rozhodnutí neopírá o důvody, které opodstatňují dospět k určitému výroku rozhodnutí a možný dopad je třeba posuzovat vždy ve spojení se zněním konkrétního rozhodnutí. Konečně posledně jmenovaný důvod, tedy že se jedná nepřezkoumatelnost spočívající v jiné vadě řízení před soudem, Nejvyšší správní soud poznamenává, že je třeba její význam posuzovat jako důvod pro zrušení rozhodnutí krajského soudu pouze za předpokladu splnění věty navazující, tedy, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Ani takto vymezené důvody specifikované v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. však podle Nejvyššího správního soudu v souzené věci nenastaly.

Podle ustanovení § 12 zákona o azylu *se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě,*

jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Nejvyšší správní soud s ohledem na svou ustálenou rozhodovací praxi konstatuje, že podstatou a smyslem azylového řízení je udělit azyl toliko za pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, nebo z důvodu odůvodněného strachu z pronásledování z taxativně vymezených důvodů. Azylové zákonodárství České republiky přitom, a to v kontextu právních úprav azylu v jiných demokratických evropských zemích, tak vnímá právo na azyl toliko jako právo na nezbytnou ochranu před výše uvedeným, což však v souzené věci nenastalo.

Z předloženého správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil (ze žádosti o udělení azylu ze dne 4. 1. 2004 a protokolu o pohovoru k důvodům žádosti o udělení azylu ze dne 23. 1. 2004) obdobné skutečnosti jako žalovaný správní orgán a Krajský soud v Ostravě, na které odkazuje, tedy že stěžovatel jako důvod opuštění země původu uváděl vyhrožování, ponižování a ubližování ze strany soukromých osob ve vlasti, a to proto, že jeho otec, který je soudce, odsoudil syna poslance. Tento syn poslance po propuštění z vězení stěžovatele fyzicky napadl, týden jej s kamarádem omezoval na svobodě, držel jej v domě, kde jej bili a týrali, ponižovali a nedávali mu jídlo. Také jej opakovaně poranili tenkým nožem. Stěžovatel ztratil vědomí a probral se v nemocnici, kde byl dva dny. Pak jej rodiče odvezli domů a otec rozhodl, aby stěžovatel odjel, než se to urovná. Z protokolu vyplynulo, že uváděné problémy nijak neřešil, přitom žádných problémů s orgány v zemi původu neměl a z Gruzie rovnou odcestoval. V České republice má přítelkyni, s níž má dceru. Stejně tak z protokolu vyplynulo, že stěžovateli byl udělen zákaz pobytu na území České republiky. Pro případ návratu do vlasti se obává toho, že jej uvedený syn poslance zabije, nebo že splní svůj slib a zařídí, aby byl stěžovatel uvězněn a trpěl jako on.

Z takto zjištěného skutkového stavu, a to v rozhodující míře přímo od stěžovatele, vycházel správní orgán, jakož i krajský soud a jejich závěr o tom, že stěžovatel v žádosti neuvedl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených zákonem o azylu, tak plně vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu správního řízení; uváděné skutečnosti nelze pod důvody vymezené zákonem o azylu ani podle Nejvyššího správního soudu podřadit.

Nejvyšší správní soud dále uvádí, že v odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu jsou správně posouzeny rozhodující právní i faktické skutečnosti, z nichž žalovaný vycházel, skutková zjištění jsou zde přehledně a srozumitelně uvedena a vyplývají z provedených důkazů, přičemž krajský soud správně posoudil, že skutkový stav byl žalovaným správním orgánem zjištěn přesně, důkazy, které si správní orgán opatřil byly úplné a tyto vyhodnotil v kontextu platné právní úpravy. Nejvyšší správní soud uvádí, že krajský soud správně vyšel ze skutkového a právního stavu, jenž existoval v době rozhodování žalovaného správního orgánu.

Nejvyšší správní soud tak neshledal žádné porušení zákona, ať již ze strany žalovaného správního orgánu, či Krajského soudu v Ostravě, jak tvrdil stěžovatel, oba tyto orgány postupovaly v souladu se zákonem. V námitkách, ve kterých stěžovatel brojil proti postupu orgánů v souzené věci a dovozoval porušení zákona o azylu, tak Nejvyšší správní soud stěžovateli nemohl přisvědčit. Nejvyšší správní soud přitom rovněž neshledal, že by se soud uváděnými skutečnostmi stran politického pronásledování dostatečně nezabýval.

Stejně tak Nejvyšší správní soud nemohl stěžovateli přisvědčit ani v námitkách obsažených v doplnění ke kasační stížnosti. Stěžovatel zejména uváděl, že žalovaný ani soud se nezabývaly faktickou vynutitelností práva v Gruzii, či faktickým fungováním mocenských struktur v Gruzii, resp. nedokonalou ochranou občanů z důvodů pronásledování ze strany soukromých osob a dovozoval naplnění důvodů vymezených zákonem o azylu a nepřezkoumatelnost označených rozhodnutí. K tomuto Nejvyšší správní soud uvádí, že institut azylu, a to i s odkazem na dosavadní judikaturu Nejvyššího správního soudu, lze v této věci, tedy v případě pronásledování ze strany soukromých osob, aktivovat teprve v případě, že by se stěžovatel se svými problémy účinně obrátil na orgány v zemi původu a ty mu neposkytly ochranu, což se v souzené věci nestalo. Nejvyšší správní soud odkazuje např. na rozsudek ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 – 51, ve kterém bylo uvedeno, že *žádost o azyl, jejímiž jedinými důvody jsou toliko potíže se soukromými osobami („mafii“) v domovském státě, spočívající ve vydírání žadatelky a ve výhrůžkách žadatelce a její dceři pro žadatelčiny podnikatelské aktivity, je podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění zákona č. 2/2002 Sb., zřejmě bezdůvodná. Důvodem pro udělení azylu mohou být pouze tehdy, pokud by orgány domovského státu, u nichž by se žadatelka skutečně domáhala poskytnutí ochrany, nebyly schopny ochranu před takovým jednáním poskytnout. Na žadatele se v tomto případě nevztahuje ani překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění zákona č. 2/2002 Sb.*

V označených námitkách tak Nejvyšší správní soud stěžovateli nemohl přisvědčit.

Obdobně Nejvyšší správní soud nemohl přisvědčit ani námitkám stěžovatele o tom, že krajský soud toliko odkázal na zjištění žalovaného, přičemž ten se skutečnostmi stran politického pronásledování dostatečně nezabýval, z čehož dovozoval i nepřezkoumatelnost obou rozhodnutí. Z rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě (z jeho třetí strany) totiž vyplývá, že soud se politickými motivy zabýval, přičemž však uvedl, že z důvodu, že je stěžovatel (žalobce) nezmínil v celém azylovém řízení, ale uvedl je teprve až v žalobě, dovozuje jejich účelovost a odkázal na ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s. S těmito závěry se rovněž i Nejvyšší správní soud ztotožňuje a v těchto námitkách stěžovateli tak nepřisvědčil.

Nejvyšší správní soud tedy shrnuje, že závěr o tom, že stěžovatel v žádosti neuvedl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, tak plně vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu správního řízení a je zcela v souladu se zákonem. Krajský soud správně posoudil, že skutkový stav byl žalovaným správním orgánem zjištěn přesně, důkazy, které si správní orgán opatřil byly úplné a tyto vyhodnotil v kontextu platné právní úpravy.

V návaznosti na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že s ohledem na namítané skutečnosti je nutno dovodit, že nebyl dán žádný z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., pro které by bylo třeba napadené rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě zrušit.

Za této situace Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s, ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, žalovaný,

který v řízení úspěch měl, žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil. Rozhodl proto tak, že se žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatele, JUDr. Pavel Rameš, byl ustanoven soudem, přiznal Nejvyšší správní soud podle § 35 odst. 7 a v návaznosti na § 120 s. ř. s. označenému zástupci za zastupování v řízení o kasační stížnosti odměnu, a to v celkové výši 2150 Kč, sestávající se z odměny dle vyhlášky č. 177/1996 Sb. za dva úkony právní služby [á 1000 Kč - § 11 odst. 1 b) a d) ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) cit. vyhlášky] a dvou režijních paušálů (á 75 Kč - § 13 odst. 3 téže vyhlášky).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. července 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu